

Rozdział XI. Streszczenie

Realizowany styl życia wywiera znaczący wpływ na stan ludzkiego zdrowia. Wartości wyznaczające styl życia winne oddziaływać na świadomość każdego człowieka w zakresie odpowiedzialności za własne decyzje w zakresie zdrowia. To właśnie zachowania zdrowotne, zaliczane do tzw. bliskich uwarunkowań zdrowia, stanowiąc elementy składowe stylu życia, kształtując się od wczesnego dzieciństwa w procesie socjalizacji, mają służyć doskonaleniu oraz utrzymaniu zdrowia.

Okres studiowania jest jednym z istotnych etapów życia, w którym występuje kształtowanie się modelu własnych zachowań zdrowotnych. W niniejszej pracy dokonano analizy wybranych aspektów zachowań zdrowotnych studentek PWSZ w Suwałkach. Badania te przeprowadzono metodą on-line z zastosowaniem autorskiej ankiety z wykorzystaniem systemu ankiet LimeSurvey. Obejmowały one cztery lata (w latach 2013-2017) i dotyczyły grupy docelowej 692 kobiet (studentek pierwszego i trzeciego roku), co zamknęło dwa trzyletnie cykle kształcenia. Pozyskane dane pozwoliły na dokonanie porównania zachowań zdrowotnych studentek w dwóch cyklach. Pierwszego w latach 2013-2016 a drugiego w latach 2014-2017. Przyjęty w pracy model badawczy pozwolił na analizę wybranych aspektów zachowań zdrowotnych studentek. Przeprowadzono autorską ankietę, w którym poszczególnym pytaniom i odpowiedziom nadano wagę poprzez przypisanie im wartości punktowej. Analiza sposobu przypisywania punktów stanowi główną część pracy. Analizując zebrany materiał badawczy zastosowałam szereg metod statystycznych, dobranych do wybranych zmiennych (zarówno ilościowych jak i jakościowych).

Badania zakładały porównanie ze sobą zachowań zdrowotnych studentek pierwszego i trzeciego roku, dlatego też sprawdziłam równoliczność grup za pomocą Chi-kwadrat. Wyniki wskazały na równoliczność grupy w poszczególnych cyklach badań.

Analizę wyników badań własnych w zakresie zachowań zdrowotnych studentek PWSZ w Suwałkach rozpocząłam od opracowania Modelu Czynników Zorientowania na Zdrowie (CZNaZ). W jego konstruowaniu, do badania trafności oraz zweryfikowania struktury wewnętrznej kwestionariusza, wykorzystałam metodę eksploracyjnej analizy czynnikowej. W wyniku tej analizy wyodrębniłam Czynniki Szans (CS) oraz Czynniki Ryzyka (CR) odpowiednio z podskalami Badania Ogólne (BO) i Badania Kobiące (BK) oraz Czynniki Psychospołeczne (CPS) i Czynniki Psychoaktywne (CPA). Pytania zakwalifikowane do poszczególnych podskal posłużyły budowie Modelu Czynników

Zorientowania na Zdrowie, który stanowi różnicę (w zakresie wartości punktowej) między Czynnikiem Szans i Czynnikiem Ryzyka. W dalszej kolejności dokonałam porównania nasilenia Czynnika Szans i Czynnika Ryzyka w badanej grupie w zakresie porównania zachowań zdrowotnych studentek w I i II Cyklu badań. Przeprowadzone analizy ukazały, że największa liczba badanych studentek we wszystkich kategoriach analizowanych zmiennych niezależnych uzyskała średni (od -9 do 10) poziom wpływu Czynnika Zorientowania na Zdrowie.

Przeprowadzone analizy, miały również określić, czy istnieje możliwość zastosowania Modelu Czynnika Zorientowania na Zdrowie do badań zachowań zdrowotnych studentów różnych uczelni z wykorzystaniem systemu informatycznego. W tym celu wykorzystałam jedno z narzędzi do analizy i projektowania tego typu systemów, jakim jest modelowanie przypadków użycia (use case) za pomocą języka UML.

Uzyskane wyniki przeprowadzonych badań i analiz wykazały, że wybrane zachowania pro- i antyzdrowotne studentek PWSZ w Suwałkach są zmienne w zależności od przyjętych parametrów niezależnych takich jak: wiek, miejsce zamieszkania, źródło utrzymania oraz rok studiów. Zachowania studentek takie jak: korzystanie z wizyty u ginekologa oraz pomiar ciśnienia tętniczego krwi były wykonywane przez najliczniejszą grupę badanych. Badania: USG gruczołu sutkowego, badanie stężenia cholesterolu i trójglicerydów były wykonywane najrzadziej. Porównanie danych z dwóch kolejnych cykli badań zachowań zdrowotnych studentek PWSZ w Suwałkach wykazało przyrost zachowań sprzyjających zdrowiu wraz z postępem lat studiów. Przedstawione badanie wskazuje, że istnieje możliwość zastosowania systemu informatycznego do badań zachowań prozdrowotnych i antyzdrowotnych studentów a zastosowany model badania Czynnika Zorientowania na Zdrowie w ankietyzacji studentek stwarza możliwość utworzenia celowanego modelu z uwzględnieniem Czynnika Szans i Czynnika Ryzyka. Wyniki badań pozwalają uznać, że istnieje możliwość wykorzystania systemów informatycznych do modelowania przypadków użycia za pomocą języka UML w edukacji prozdrowotnej studentów.

Rozdział XII. Summary

The pursued lifestyle exerts a significant influence on human health. Values that determine lifestyle should impact the awareness of people as they are responsible for taking health-related decisions. Constituent elements of lifestyle and a part of the so-called immediate health determinants, health behaviours are shaped from the early childhood in the socialization process, improving and maintaining health.

The time of studies is one of the crucial stages of life when a model of individual health behaviours is shaped. The dissertation deals with the analysis of select aspects of health behaviours of State Higher Vocational School students of Suwałki. The research was conducted on-line, using an authorial questionnaire and the LimeSurvey system. It spanned four years (in years 2013-2017) and encompassed the target group of 692 women (first and third year students), concluding three education cycles. The obtained data made it possible to compare health behaviours of students in two cycles. The first cycle was in years 2013-2016 and the second one was in years 2014-2017. The research model adopted in this dissertation made it possible to analyze select health behaviours of students. The questions and answers of the authorial questionnaire were attached importance by assigning points. The analysis of the manner in which points were assigned constitutes a major part of my dissertation. Analyzing the collected research material I employed a number of statistical methods that matched the chosen quantitative and qualitative variables.

The aim of the research was to compare health behaviours of first and third year students, therefore Chi-square was used to check the number of students in each group. The findings showed that each group has the same number of subjects in the research cycles.

The analysis of the results of my own research into health behaviours of State Higher Vocational School of Suwałki started with the design of the Model of Health-Oriented Factors (CZnaZ). In the course of its design, in order to examine the suitability and verify the internal structure of the questionnaire I used Chance Factors (CS) as well as Risk Factors (CR) with the subscales General Research (BO) and Female Research (BK) and Psychosocial Factors (CPS) and Psychoactive Factors (CPA). The questions assigned to particular subscales were used to design the Model of Health-Oriented Factors, which is a difference (with reference to points) between Chance Factors and Risk Factors. In the subsequent stages of the dissertation I compared the intensity of Chance Factors (CS) and Risk Factors (CR) in the researched group with regard to comparison of health behaviours of students in the first and second

cycles of research. The conducted studies revealed that the greatest number of the researched students in all categories of the analyzed independent variables had obtained the mean (from - 9 to 10) level of influence of Health-Oriented Factors.

The aim of the conducted analyses was also to determine if there is a possibility of applying the Model of Health-Oriented Factors to the research into health behaviours of students of different educational institutions with the use of the IT system. For this reason I employed one of the tools to analyze and design the type of system which is the modelling of the use case by means of UML (Unified Modeling Language).

The results of the conducted studies and analyses revealed that the select prohealth and anti-health behaviours of the researched students of State Higher Vocational School of Suwałki are varied depending on the adopted independent variables such as age, place of residence, source of income and year of studies. Students' behaviours such as appointments with a gynaecologist or blood pressure measurements were observed among the most numerous number of the respondents, whereas the examinations that were performed most rarely were, e.g. breast ultrasound or cholesterol and triglyceride tests. Comparison of the data of the two subsequent cycles of health behaviours of students of State Higher Vocational School of Suwałki showed that there is an increase in health promoting behaviours as the tertiary-level studies are continued. The presented research showed that there is a possibility to use the IT system to examine prohealth and anti-health behaviours of students and the proposed model of examining Health-Oriented Factors in surveys of female respondents may possibly result in forming the purposive model that takes into account both Chance Factors and Risk Factors. The obtained research results make it possible to claim that there is a possibility of applying the IT systems to model use cases by means of UML in prohealth education of students.

